

Sygn. akt II CKN 100/98

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 6 stycznia 1999 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN	-	J. Gudowski
Sędziowie: SN	-	A. Górski (spraw.)
SN	-	M. Kocon

Protokolant - A. Banasiuk

po rozpoznaniu w dniu 6 stycznia 1999 r.

na rozprawie sprawy z wniosku W. R.

przy uczestnictwie T. T., A. T., J. M., S. D. c. T., J. D. s. T., L. D., J. K., J. B., L. K., J. D. s. L., A. D., H. P. - nieznanych z miejsca pobytu J. D. s. M. i T., E. D. s. T. - działających przez kuratora, Z. K., W. S., Z. S., T. K., H. S., X. T., M. D., oraz małoletnich: R. S., P. S. i K. S. działających przez opiekuna prawnego W. S.

o nabycie własności nieruchomości rolnej

na skutek kasacji uczestników postępowania T. T. i H. P.

od postanowienia Sądu Wojewódzkiego w K.

z dnia 9 października 1997 r., sygn. akt II Ca [...]

p o s t a n a w i a :

oddalić kasację uczestniczki H. P. i odrzucić kasację uczestnika T. T.

U Z A S A D N I E N I E

Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z 30 października 1996 r. stwierdził, że wnioskodawczyni W. R. nabyła z dniem 4 listopada 1971 r. własność nieruchomości rolnej położonej w K. Obręb [...] składającej się z działek oznaczonych numerami geodezyjnymi [...]6/2 i [...]7. Wedle ustaleń tego Sądu współwłaścicielką większego obszaru rolnego objętego wykazem hipotecznym lwh [...] była T. z P. D. wraz z J. z D. T., A. D., L. D. i J. D.. T. z P. D. zmarła 17 stycznia 1946 r. Przed śmiercią dokonała nieformalnego podziału nieruchomości objętych wykazaną lwh [...] pomiędzy swoje dzieci i pozostałych współwłaścicieli. I tak m.in. córce Y. T. przekazała działki mające obecnie oznaczenie [...]6/2 i [...]7, a drugiej córce J. K. - działkę o obecnej numeracji [...]6/1.

Y. T. wraz z mężem i synem T. wyjechała w 1947 r. na Ziemię Odzyskane, a należące do niej nieruchomości przejęła jej córka - wnioskodawczyni W. R.. Posiadała je także w dniu wejścia w życie ustawy uwłaszczeniowej, czyli 4 listopada 1971 r. Dlatego też Sąd uwzględnił jej wniosek o uwłaszczenie na działki [...]6/2 i [...]7. Jednocześnie Sąd odrzucił jako nieuzasadnione pretensje uczestniczki H. P. - Córki J. K. do części działki nr [...]7 - uznając, że ona jej nie posiadała, gdyż wyłączną posiadaczką całej działki nr [...]7 w dniu 4 listopada 1971 r. była wnioskodawczyni. Jednym z podstawowych argumentów przywołanych przez Sąd na uzasadnienie tego stanowiska był fakt, że uczestniczka H. P. uzyskała w postępowaniu sądowym I Ns [...] potwierdzenie tytułu własności do działki [...]6/1. W tamtej sprawie jako wnioskodawczyni nic nie wspominała o swoich roszczeniach do będącej przedłużeniem tej parceli części działki [...]7. Obecne jej pretensje Sąd uznał więc za bezzasadne.

Apelacje od tego orzeczenia wniesione przez uczestników H. P. i T. T. zostały oddalone postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w K. z dnia 9 października 1997 r.

Postanowienie to zaskarżyli kasacjami oboje uczestnicy. Kasacja uczestniczki H. P., powołuje obie podstawy wymienione w art. 393¹ kpc. Naruszenie prawa materialnego przez Sąd polega jej zdaniem na błędnej wykładni i niewłaściwym zastosowaniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26.10.1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz.U. nr 27, poz. 250 z późn. zm.). Na skutek tego błędu Sąd niesłusznie uznał, że do całej działki nr [...]7 nabyła prawa własności wnioskodawczyni, podczas, gdy w rzeczywistości należy jej się tylko jej część, gdyż druga część była w posiadaniu skarżącej.

Podstawę formalno-procesową swojej kasacji upatruje uczestniczka w naruszeniu art. 382 kpc przez nierozważenie przez Sąd wszystkich dowodów, a zwłaszcza dowodów z dokumentów, świadczących o geodezyjnym podziale na dwie części działki nr [...]7. Jej zdaniem podział ten potwierdza słusność zgłaszanych przez nią pretensji do działki [...]7/2.

Dodatkowo uczestniczka zarzuca naruszenie art. 5 kpc polegające na nieudzieleniu jej przez Sąd I-ej instancji pouczeń co do dokonania czynności procesowych niezbędnych dla obrony jej praw.

Z tych przyczyn skarżąca wnosi o uchylenie orzeczeń sądów obu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w K..

Kasacja uczestnika ogranicza się do ogólnikowego zarzutu „naruszenia prawa procesowego i oparcia wyroku na fałszywych zeznaniach”. Nie wskazuje żadnych przepisów procesowych, którym zdaniem autora uchybił Sąd drugiej instancji. Wnosi również o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

I. Co do kasacji uczestnika T. T..

Wymogi stawiane kasacji, jako nowemu środkowi odwoławczemu określa art. 393³ kpc. Nie ulega wątpliwości, że spośród nich najważniejszą jest obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie. Rozstrzyga on bowiem o charakterze tego pisma, konstytuując jego istotę i zasadniczą treść. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż spełnienie tego wymogu polega na przytoczeniu konkretnych przepisów prawa, które miał naruszyć sąd drugiej instancji i uzasadnieniu takiego zarzutu. (Por. przykładowo postanowienie z 11.03.1997 r. III CKN 13/97, OSNC 1997/8/14, wyrok z 14.04.1997 r. II CKN 93/97, postanowienie z 7.04.1997 r. III CKN 29/97, OSNC 1997/6-8/97, czy wyrok z 28.05.1997 r. II CKN 148/97 - nie publikowany). Kasacja wniesiona przez pełnomocnika uczestnika postępowania w niniejszej sprawie nie spełnia tych wymogów, poprzestając o ogólnikowym zarzucie uchybienia przez Sąd przepisom proceduralnym.

Opracowana w taki sposób kasacja jest tylko namiastką tego pisma procesowego. Dlatego też podlega ona odrzuceniu, jako niedopuszczalna na mocy art. 393⁵ kpc (por. przykładowo też postanowienie SN z 5.04.1997 r. I CKN 8/97, wyrok z 8.05.1997 r. II CKN 148/97, postanowienie z 9.07.1998 r. II CKN 879/97, czy postanowienie z 11.03.1997 r. III CKN 13/97 - OSNC 1997/8/194).

Z tych względów kasację uczestnika Sąd Najwyższy odrzucił a limine.

II. Co do kasacji uczestniczki postępowania

Powołany w niej jako podstawa kasacji z art. 393¹ pkt 2 kpc zarzut naruszenia art. 382 kpc nie może odnieść skutku. Przepis ten ma następujące brzmienie:

„Sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym”. Jego

treść przesądza dwie ważne kwestie procesowe. Podstawową z nich jest zasada, iż postępowanie apelacyjne jest merytoryczną kontynuacją postępowania przed sądem I-ej instancji. Druga sprowadza się do tego, że orzeczenie sądu odwoławczego wydawane jest na podstawie wyników postępowania dowodowego przeprowadzonego w obu instancjach. Określa się je w tym przepisie jako „materiał zebrany”. W związku z tym, jeżeli podstawa kasacji z art. 393¹ pkt 2 kpc ogranicza się do zarzutu naruszenia ogólnej normy procesowej art. 382 kpc, to może być usprawiedliwiona tylko wówczas kiedy skarżący wykaże, że Sąd drugiej instancji bezpodstawnie nie uzupełnił postępowania dowodowego, albo pominął część „zebranego materiału”, o ile przy tym uchybienie te mogłoby mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

W sprawie niniejszej żadna z tych okoliczności nie ma miejsca, gdyż autorka kasacji nie zarzuca, że sąd drugiej instancji nie przeprowadził jakiegoś dowodu, albo pominął istotny dowód przy dokonywaniu ustaleń. Z uzasadnienia tej podstawy kasacyjnej zdaje się wynikać, że skarżącej chodzi o to, iż Sąd nie przywiązał należytej wagi do dołączonej w postępowaniu apelacyjnym odbitki kserograficznej mającej świadczyć o przeprowadzeniu podziału geodezyjnego działki [...]7 na dwie o numeracji [...]7/1 i [...]7/2. Można się więc jedynie domyślać, że w gruncie rzeczy zarzut kasacyjny dotyczy nienależytej oceny tego dowodu, a więc naruszenia art. 233 kpc w zw. z art. 382 kpc. Nawet gdyby przyjąć, że Sąd Najwyższy może wyjątkowo ryzykować ten domysł - wyraźnie w kasacji nie sprecyzowany, to stwierdzić należy iż taki zarzut nie mógłby odnieść skutku w niniejszej sprawie. Przede wszystkim przypomnieć trzeba, że istotą postępowania kasacyjnego jest sąd co do prawa, a nie co do faktów. Tymczasem w gruncie rzeczy taki zarzut kasacyjny zmierza do przyjęcia ustaleń o zakresie posiadania nieruchomości w dniu 4.XI.1971 r. odmiennych od tych, które uczynił sąd II-giej instancji, co jest niedopuszczalne. Po wtóre zaś - jak to przyznała na rozprawie przed Sądem Najwyższym autorka kasacji - ten rzekomy plan podziału działki nr [...]7, jest zaledwie projektem

podziału, przygotowywanym dla potrzeb planowanego niegdyś wywłaszczenia, które nie doszło do skutku. W rezultacie więc, w sprawie nie ma dowodów potwierdzających tezę skarżącej o posiadaniu przez nią części tej działki. Czyni to bezzasadną podstawę kasacji z art. 393¹ pkt 2 kpc.

Skoro zaś według dokonanych przez sądy obu instancji ustaleń samoistną posiadaczką całej działki nr [...]7 w dniu 4 listopada 1971 r. była wnioskodawczyni, to uwłaszczenie jej na tę działkę było prawidłowe, a pretensje skarżącej do części tej nieruchomości są bezpodstawne. Dlatego też niesłuszny jest zarzut kasacji naruszenia prawa materialnego w postaci art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26.10.1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz.U. Nr 27, poz. 250).

Na końcu podnieść należy, iż na nieporozumieniu prawnym polega zarzut kasacji uczestniczki H. P. o naruszeniu przez Sąd I-ej instancji art. 5 kpc. Podstawą kasacji, stosownie do treści art. 392 § 1 kpc, mogą być bowiem tylko zarzuty prawne dotyczące postępowania przed sądem drugiej, a nie pierwszej instancji.

W rezultacie, skoro kasacja okazała się w całości nieusprawiedliwiona, Sąd Najwyższy oddalił ją na mocy art. 393¹² kpc.

aw

jb.